

Onderwerp	: Kwaliteitsteam nieuwe brandweerkazerne Heinkenszand
Plaats	: kamer 107 in gemeentehuis
Datum	: woensdag 12 december 2018
Aanvang	: 12:30
Aanwezigen	: Miranda Valk, projectleider/juridisch beleidsmedewerker afdeling Grond en Economie (secretaris) Jan Hein Janssens, dorpsbouwmeester Huub Droogh, stedenbouwkundige Rothuizen Jan van Minnebruggen, landschapsarchitect Bosch & Slabbers Carel Peeters, teamleider facilitair VRZ Leen van der Maas, clustercommandant Heinkenszand VRZ Ko van der Maas, nieuwe clustercommandant Heinkenszand VRZ Ruud Maljaars, projectleider project Maatwerk in Brandweertzorg VRZ Miriam Heijdra, beleidsmedewerker afdeling Ruimtelijke Ontwikkeling Danny de Vries, technisch beleidsmedewerker wegen afdeling Woonomgeving Marnix de Jong, bouwinspecteur afdeling Ruimtelijke Ontwikkeling Bernard Haver, bouwkundig beleidsmedewerker afdeling Buitendienst Annemieke Stallaert, senior adviseur bureau Dietz strategie & communicatie
Afwezigen	: Frans Traas, directeur (voorzitter) mka
Steller	: Miranda Valk
Status	: Concept

De voorzitter is met kennisgeving afwezig. Miranda Valk neemt de rol van voorzitter op zich.

Miranda Valk introduceert Annemieke Stallaert. Zij is strategisch beleidsadviseur voor de gemeente Borsele en is toegevoegd aan het kwaliteitsteam. Zij zal ondersteuning bieden bij het besluitvormingsproces.

Verslag van de vorige vergadering op 14 november 2018

Bij de verslaglegging over het "advies kwaliteitsteam" wordt het onderdeel "enkele opmerkingen vooraf" geschrapt. Dit onderdeel zal in het officiële advies naar het college worden opgenomen. De verslagen worden als bijlagen bij het advies aan het college van B&W gevoegd. Verder wordt het verslag ongewijzigd vastgesteld.

Terugblik op het locatieonderzoek

- 1a Modelberekeningen VRZ (spider)
- 1b Verdiepingsslag verkeerssituatie in de praktijk
- 2 Kwaliteitstoets door kwaliteitsteam
- 3 Conclusie

Kwaliteitsteam nieuwe brandweerkazerne Heinkenszand
 Pagina 2 van 6

1a Modelberekeningen VRZ

De spider gaat uit van de theoretische opkomsttijd van de vrijwilligers en geeft de gebieden weer die conform de theoretische uitruktijd gedekt worden in 8, 10 en 12 minuten (voor respectievelijk stedelijk gebied, dorpskern en landelijk gebied).

Bij aanvang van de modelberekeningen blijkt locatie 7 niet meer beschikbaar aangezien het caravancentrum niet verhuist. Dit is te betreuren omdat dit een potentieel geschikte locatie leek te zijn.

Op basis van de spider zijn de locaties 8, 9 of eventueel 6 (alhoewel hier een kleine overschrijding is van de aanrijdtijd) geschikt gezien het dekkingsgebied richting de woonkernen van Heinkenszand, Nisse en 's-Heer Arendskerke en de dekking op de A58 westelijk tot de afrit Arnemuiden en oostelijk tot de afrit Goes Deltaweg. Locatie 10 zou ook geschikt zijn met een goede ontsluiting naar de N665/Drieweg.

Voor locaties 2, 3, 4 en 5 aan de Stenevate geldt dat deze ten opzichte van de A58/N62 een suboptimale ligging hebben. Bovendien blijft het niet halen van de aanrijdtijden vanuit 's-Heer Arendskerke (wat tijdelijk wordt ondervangen door inzet van een extra bus) een structureel probleem, waarmee niet voldaan wordt aan het besluit van het Algemeen bestuur van de veiligheidsregio om de twee korpsen 's-Heer Arendskerke en Heinkenszand samen te voegen. Locaties 11, 12 en 13 vallen af vanwege de decentrale ligging ten opzichte van het dekkingsgebied, waardoor de minimum vereiste rijtijden niet worden gehaald.

1b Verdiepingsslag dekking in de praktijk

Ten behoeve van de ruimtelijke en functionele toets vanuit het kwaliteitsteam heeft een gecombineerd team van deskundigen van brandweer en gemeente de verkeerssituatie en aanrijtijden van de locaties in de praktijk onderzocht.

De spider is immers een theoretisch computemodel van opkomsttijden op basis van de wettelijk geldende snelheid van wegen (30, 50, 60 km/u etc.) en de woon- en werkadressen van de vrijwilligers. De spider houdt geen rekening met de verkeerssituatie in de praktijk, zoals verkeersdrukke, voorrangssituaties en gevaarlijke kruisingen. Uit praktijkonderzoek blijkt dat locatie 5 en 10 afvallen om reden dat deze locaties te ver van de kern zijn gelegen en moeilijk bereikbaar zijn te voet en met de fiets. Een extra afslag op de provinciale weg is niet wenselijk. Ook het aanrijden van deze locaties via drukke rotondes is uit oogpunt van verkeersveiligheid niet optimaal.

Ook voor locatie 6 geldt dat de locatie moeilijk bereikbaar is voor vrijwilligers vanwege de extra lus die gemaakt moet worden over het bedrijventerrein en vanwege de drukke op de kruising met Clara's Pad. M.a.w. is er extra tijd noodzakelijk om de brandweerauto op te halen, waardoor de opkomsttijd van 10 resp. 12 minuten binnen het verzorgingsgebied in de praktijk niet altijd haalbaar is. Op basis van meerdere steekproeven blijkt de vertraging ca. 40 seconden te bedragen (aan- en uitruk tot aan de kruising Clara's Pad). Tijd is een maatgevend criterium bij een woningbrand met slachtoffers.

Besloten is dat 5 en 10 definitief afvallen, locatie 6 is omwille van de mogelijkheden die hier zijn voor het bijvoorbeeld het houden van praktijkoefeningen nogmaals tegen het licht gehouden, waarbij werd onderzocht of een snellere aanrijroute te realiseren is via bijvoorbeeld de Boerendijk of anderszins.

Kwaliteitsteam nieuwe brandweerkazerne Heinkenszand
Pagina 3 van 6

2 *Kwaliteitstoets door kwaliteitsteam*

Het kwaliteitsteam is aan de slag gegaan met de beoordeling van de overgebleven zes locaties (2,3, 4, 6, 8 en 9) op grond van het Programma van Eisen, ruimtelijke inpasbaarheid, zichtbaarheid en uitstraling.

Op basis van het Programma van Eisen valt locatie 8 direct af. Locatie 8 heeft een optimale ligging met uitrukmogelijkheid op de Drieweg maar is te klein om het programma van eisen, met o.a. een opstelplaats van 15 m., te realiseren. Bovendien zijn er bezwaren vanuit de provinciale wegbeheerder vanwege het uitrijden van de brandweerauto op de Drieweg. Dit zou voor passerende motorvoertuigen een potentieel gevaarlijke situatie kunnen opleveren.

Alle locaties, behalve locatie 6, vereisen een bestemmingswijziging, waarbij ter plaatse geen ruimte is voor praktijkoefeningen. Dit wordt echter niet als onoverkomelijk bezwaar gezien. Immers: een brandweerpost kent andere omgevingshinder dan een 24/7 bemande kazerne, en de huidige externe oefenlocatie voldoet uitstekend.

In Zeeland is een brandweerpost in een woonwijk eerder regel dan uitzondering ende ervaringen zijn positief. Bovendien draagt de zichtbaarheid voor de samenleving bij aan het werven van vrijwilligers, en draagt een brandweerpost die integraal onderdeel is van de samenleving bij aan de preventieve taken van de brandweer.

De locaties 2, 3 en 4 aan de Stenevate zijn goed aan te rijden door de vrijwilligers van Heinkenszand, maar zijn gelet op de samenvoeging met 's-Heer Arendskerke en de dekking op de A58 suboptimaal.

Na ruimtelijke verkenning heeft locatie 2 de voorkeur boven locatie 3. Hierdoor vindt een heldere clustering plaats van maatschappelijke voorzieningen nabij het centrum van Heinkenszand (gemeente, brandweer en politiepost). Realisatie van een post op locatie 2 is ruimtelijk goed mogelijk.

Locatie 4 valt af omdat de locatie qua inpasbaarheid en beeldkwaliteit niet geschikt is.

Locatie 6 is niet zichtbaar voor de maatschappij en geen aantrekkelijke verblijfslocatie voor de vrijwilligers. Deze aspecten zijn juist van groot belang voor het motiveren van vrijwilligers en het werven van nieuwe vrijwilligers. Het creëren van een extra ontsluiting, die de aanrijtijd zou verkorten, en bovendien zou zorgen voor een heel wenselijke volwaardige 2e in- en uitrit waardoor de post altijd goed en snel bereikbaar blijft, blijkt in de praktijk niet haalbaar. De Boerendijk en de watergang vormen een fysieke belemmering die niet kan worden weggenomen. De praktische voordelen die deze locatie heeft als het gaat om bijvoorbeeld het bestemmingsplan, enarchitectuur (simpele loods), die vanuit kostenaspect meewegen of de mogelijkheid hier praktijkoefeningen te houden wegen niet op tegen het feit dat deze onvoldoende garanties biedt dat de vereiste opkomsttijd in het gehele dekkingsgebied kan worden gehaald en het feit dat de (on)zichtbaarheid van de brandweer voor de samenleving op een bedrijventerrein afbreuk doet aan de preventietaken van de brandweer, en aan de aantrekkelijkheid voor (toekomstige) vrijwilligers.

Locatie 9 was in het oorspronkelijk stedenbouwkundige ontwerp van de wijk aangewezen als locatie voor een markante entree. Na het vervallen van het bijzondere woongebouw

Kwaliteitsteam nieuwe brandweerkazerne Heinkenszand
Pagina 4 van 6

zijn hier twee kavels voor vrijstaande woningen ingetekend aansluitend bij het beeld van de Hoefbladstraat. Vanuit stedenbouwkundig oogpunt kan met een markant gebouw met kwalitatief hoogwaardige uitstraling, als scharnierpunt tussen de (kantoor-/praktijk)functies bij de entree en de wijk, op deze plek kwaliteitswinst worden bereikt.

Locatie 9 scoort in de praktijk beter op alle onderzoeksaspecten dan locatie 2. De locatie is goed aan te rijden voor de vrijwilligers van Heinkenszand en 's-Heer Arendskerke, centraal gelegen in het dekkingsgebied, zichtbaar voor de maatschappij, meer dan voldoende ruimte voor het programma van eisen, lijkt goed ruimtelijk in te passen, grond in eigendom van de gemeente. De locatie heeft twee nadelen, het is een dure locatie (grond en bouwkosten) en de nabijheid van de woonbebouwing kan leiden tot bezwaren (NIMBY). Dit geldt overigens ook voor locatie 2 waar dure infrastructurele kosten te verwachten zijn en woningen rondom staan. Aangezien het hier om een brandweerpost gaat die niet bemand is en alleen in gebruik is rond een uitruk en één keer per week voor instructie, is qua milieuaafstand geen probleem te verwachten. Nader onderzoek zal dit moeten uitwijzen.

3 Conclusie

De locaties 5, 10, 11, 12 en 13 vallen af op basis van de computermodelberekeningen en praktijkonderzoek naar de verkeersontsluiting.

Locatie 7 en 8 vallen af omdat deze niet langer beschikbaar danwel te klein zijn.

Locatie 4 is qua dekkingsgraad en ruimtelijke inpasbaarheid suboptimaal/niet geschikt en valt ook daarom af.

Locatie 6 is aanvankelijk meegenomen op basis van de spider, maar valt af primair vanwege de uitruktijd in de praktijk en secundair vanwege de onzichtbaarheid voor de maatschappij.

Locatie 2 heeft de voorkeur boven locatie 3 en kwalificeert zich vanuit stedenbouwkundige principes. Wel moeten concessies worden gedaan op basis van aanrijtijden: voor de vrijwilligers uit 's-Heer Arendskerke ligt deze locatie te ver weg.

Locatie 9 is zowel vanuit het oogpunt van aanrij- en uitruktijden als vanuit het oogpunt van ruimtelijke inpasbaarheid te verkiezen boven de andere locaties.

Locatie 9 heeft bovendien de voorkeur van de VRZ omdat de samenvoeging met 's-Heer Arendskerke dan geslaagd is. Mocht locatie 9 niet haalbaar zijn dan zal de keuze voor een andere locatie ter goedkeuring moeten worden voorgelegd aan het bestuur van de VRZ.

Modellenstudie

Jan van Minnebruggen heeft de opdracht gekregen om van locatie 2 en 9 schetsvarianten te maken van de inpassing van de kazerne inclusief de inrichting van de buiten-/openbare ruimte. Huub Droogh heeft de benodigde stedenbouwkundige input geleverd. Jan van Minnebruggen heeft 5 modellen gemaakt voor locatie 9 en 1 model voor locatie 2. Hij geeft een toelichting over de schetsen waarbij hij vooraf opmerkt dat een oriëntatie van de kazerne in de lengterichting is aangehouden, maar dat dit ook in de breedte kan, behalve bij model 5. Het betreft nadrukkelijk een eerste schetsmatige verkenning en geen ontwerpen. Voor alle modellen geldt dat verdere optimalisatie noodzakelijk en wenselijk

Kwaliteitsteam nieuwe brandweerkazerne Heinkenszand

Pagina 5 van 6

is. Ze zijn een aanzet voor verdere uitwerking van architectuur en landschappelijke inpassing. De modellen zijn als bijlage bij dit verslag gevoegd.

Opmerkingen van het kwaliteitsteam over de modellen op locatie 9:

Het kwaliteitsteam is van mening dat de landschappelijke inpassing een voorwaarde is voor het slagen van het ontwerp. De voorkeur gaat uit naar de modellen waarbij de kazerne midden op de kavel gepositioneerd wordt en ruim in het groen wordt ingepast. Modellen 5 en 2 vallen om die reden af. Model 5 gaat uit van een combinatie van een kazerne met woningen. Dit kunnen bijvoorbeeld ook patiowoningen zijn. De ruimte rond de kazerne wordt te krap voor een groene ruimtelijke inpassing.

De kazerne krijgt bij voorkeur een natuurlijke groene barrière en geen hoge hekwerken rondom. Uitruk schuin met op de Guldenroedestraat mee richting de entree van de wijk heeft de voorkeur voor een veilige en snelle uitruk. Om die reden valt model 1 ook af.

Opmerkingen van het kwaliteitsteam over locatie 2:

Jan van Minnebruggen licht toe dat in het kader van de planontwikkeling voor een tweede supermarkt ook is nagedacht over de parkeergelegenheid voor en achter het gemeentehuis. De kazerne kan hierin naadloos geïntegreerd worden. Het kwaliteitsteam is akkoord en heeft hierover geen opmerkingen.

Conclusie en afspraak:

Het kwaliteitsteam is van mening dat de modellenstudie aantoont dat een kazerne op locatie 9 goed ruimtelijk is in te passen. Locatie 9 scoort op alle onderzoeksaspecten, beter dan locatie 2.

Jan van Minnebruggen verwerkt de input van het kwaliteitsteam in de modellen 3 en 4 en maakt 3D beelden van deze modellen, zodat deze aan vrijwilligers en omwonenden kunnen worden getoond.

Vervolgproces

Annemieke Stallaert licht toe dat, na overleg met burgemeester en VRZ, ervoor is gekozen om voordat een definitief locatievoorstel aan de gemeenteraad wordt voorgelegd, het maatschappelijk draagvlak te toetsen. Het kwaliteitsteam zou een keuze kunnen maken tussen locatie 2 en locatie 9, maar de vraag is hoe de toekomstige gebruikers, de vrijwilligers van de brandweer, over de locaties denken. Locatie 9 heeft de voorkeur van het kwaliteitsteam, maar ook locatie 2 kwalificeert zich voor de realisatie van de nieuwe kazerne. Om die reden stelt Annemieke voor de vrijwilligers mee te nemen in de computermodellen en de parallelle vervolganalyses, en hen op basis daarvan hun voorkeur uit te laten spreken. Ook stelt zij voor het draagvlak in de samenleving te toetsen, en omwonenden om input te vragen. Deze input kan het draagvlak voor de locatiekeuze, de brandweerpost (en daarmee de brandweer als geheel) verhogen.

Daarop besluit het kwaliteitsteam het proces als volgt in te zetten:

1. Op korte termijn verschijnt een Kwartaalrapportage, waarin het college van B&W de raad vertrouwelijk bijpraat over de voortgang in dit proces..
2. Op 18 december 2018 volgt een bijeenkomst met de vrijwilligers van de brandweer. Inhoud van deze bijeenkomst:
 - hen bijpraten over het proces tot op heden;

Kwaliteitsteam nieuwe brandweerkazerne Heinkenszand

Pagina 6 van 6

- het PvE toelichten;
 - de locaties presenteren o.b.v. een SWOT analyse;
 - met de vrijwilligers in gesprek over hun voorkeur.
3. De Veiligheidsregio zal gevraagd worden om schriftelijk de voorkeurslocatie aan te geven. Hierbij wordt zo veel als mogelijk aangesloten bij het besluit van het Algemeen bestuur van de Veiligheidsregio.
 4. Het kwaliteitsteam onderzoekt samen met de vrijwilligers het draagvlak voor hun voorkeurslocatie bij de direct aanwonenden. Dit proces wordt in onderling overleg met de vrijwilligers de komende weken vormgegeven. De verwachting is dat dit proces uiterlijk eind januari kan worden afgerond.
 5. De direct aanwonenden worden gevraagd mee te denken in de stedenbouwkundige uitwerking van de plannen. Door ruimte te bieden voor co-creatie wordt het draagvlak voor de te bouwen brandweerpost vergroot.
 6. Het kwaliteitsteam rapporteert de uitkomst van de locatiekeuze en het draagvlakonderzoek aan het college van B&W. Het college neemt een besluit en informeert de raad hierover.
 7. Het college van B&W organiseert een informatieavond voor alle bewoners.
 8. De gemeenteraad zal worden gevraagd om een krediet beschikbaar te stellen.
 9. Na de stedenbouwkundige uitwerking kan worden gestart met de benodigde ruimtelijke procedures. De bestemmingsplanherziening verloopt via de reguliere weg (besluitvorming door gemeenteraad).

Het kwaliteitsteam geeft aan dat toetsing van draagvlak onder omwonenden belangrijk is maar dat dat niet van doorslaggevend belang kan zijn in de besluitvorming. Voor iedere locatie waar woningen in de buurt staan, zijn NIMBY reacties te verwachten. Dekking van het verzorgingsgebied is van primair belang. Tegelijkertijd laten de eerste verkenningen ten aanzien van de inrichting van locatie 9 zien dat er volop ruimte is voor aanvullende maatregelen op het gebied van inpassing.